

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 436/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Nové Zámky v konaní sp. zn. 18C/31/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v civilnom spore s tým, že ústavný súd žiada, aby do skončenia konania o ústavnej sťažnosti pozastavil konanie na okresnom súde a následne mu uložil vylúčiť celý okresný súd s tým, že vec bude prikázaná inému okresnému súdu. Odôvodňuje to tým, že jedna zo sudkýň okresného súdu je vnučkou jeho matky, ktorá vydedila matku sudkyne, a druhá vydedená dcéra jeho matky je krstná matka sudkyne. Sťažovateľ uvádza, že táto sudkyňa je v priateľskom vzťahu nielen so sudkyňou, ktorej je vec pridelená, ale má aj dlhoročné väzby s ostatnými sudcami súdu, čo vylučuje nestranné a nezaujaté rozhodovanie na okresnom súde.

2. Sťažovateľ ústavnú sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 23. júla 2025. Žiada vysloviť, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s tým, že okresnému súdu bude prikázané konať bez zbytočných prietrahov a jemu bude priznané finančné zadost'učinenie 15 000 eur. Sťažovateľ okrem iných priamo nesúvisiacich skutočností (priebeh iných sporov) uvádza, že jeho matka nebola vypočutá na pojednávaní v septembri 2024 a pojednávanie v januári 2025 sa nekonalo.

3. Sťažovateľ v sprievodnom liste k ústavnej sťažnosti odkazuje na § 20 ods. 1 už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a vyslovuje presvedčenie, že vzhľadom na svoje právnické vzdelanie a kariéru nie je nutné, aby bol v konaní o ústavnej sťažnosti zastúpený advokátom. Uvádza, že v namietanom konaní pred okresným súdom mu Centrum právnej pomoci ustanovilo advokáta a ak by ústavný súd trval na jeho zastúpení advokátom, Centrum právnej pomoci požiada o ustanovenia advokáta.

4. Z listín predložených k ústavnej sťažnosti vyplýva, že matka sťažovateľa sa žalobou z mája 2021 domáha určenia vlastníckych práv k nehnuteľnostiam. Tvrdí, že ich v roku 2015 zmluvou previedla na žalovanú dcéru, no tá porušila sľub poskytovať jej starostlivosť, a preto od zmluvy v roku 2019 odstúpila. Sudca, ktorému bola žaloba pridelená, oznámil dôvody svojho vylúčenia. V nadväznosti na to bola vec pridelená inej sudkyňi okresného súdu. Matka sťažovateľa v [REDAKOVANÉ] zomrela a vzhľadom na to, že jej jediným dedičom je sťažovateľ, okresný súd uznesením zo 17. júna 2025 rozhodol, že s ním bude v spore pokračovať ako so žalobcom namiesto jeho matky. Vo veci je na 14. august 2025 nariadené pojednávanie.

II.

5. Podľa § 34 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) musí byť navrhovateľ v celom konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ak sám nie je advokátom. Z uvedeného vyplýva, že jedinou výnimkou z povinného zastúpenia fyzickej osoby advokátom v konaní pred ústavným súdom je skutočnosť, že navrhovateľ je sám advokátom. I fyzická osoba s právnym vzdelaním a kariérou musí byť v konaní o ústavnej sťažnosti zastúpená advokátom. Ústavná sťažnosť sťažovateľa tak nemá zákonom ustanovenú náležitosť, a preto bola podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

6. Nebol dôvod tento nedostatok ústavnej sťažnosti odstraňovať postupom podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde a sťažovateľa poučovať o tom, že podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže požiadať o ustanovenie advokáta v konaní pred ústavným súdom. Je tomu tak preto, že sťažovateľ sa vyjadril tak, že ak ústavný súd bude trvať na jeho zastúpení advokátom, o jeho ustanovenie požiada Centrum právnej pomoci, ktoré mu už advokáta ustanovilo na jeho zastúpenie v namietanom konaní na okresnom súde.

7. To platí o to viac, že ústavná sťažnosť je z dôvodu porušenia ústavných práv sťažovateľa tým, že vo veci majú rozhodovať zaujatí sudcovia, podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná. Z tvrdení sťažovateľa nevyplýva, že by na ochranu svojich ústavných práv vyčerpal právne prostriedky nápravy, ktoré mu priznáva § 52 ods. 1 v spojení s § 49 a § 51 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorých strana má právo uplatniť námietku zaujatosti, ak so zreteľom na pomer sudcu k stranám možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti a ak možno z rovnakého dôvodu predpokladať zaujatosť aj ďalších sudcov toho istého súdu, vyžiada si predseda súdu pred rozhodnutím aj vyjadrenia týchto sudcov. Nie je vylúčené, že na základe takéhoto postupu sťažovateľa budú vylúčení všetci sudcovia okresného súdu tak, že podľa § 39 ods. 1 CSP krajský súd spor prikáže inému okresnému súdu. Sťažovateľ tak ústavnou sťažnosťou žiada o to, čo môže dosiahnuť postupom podľa CSP.

8. Okrem toho treba uviesť, že v doplnení ústavnej sťažnosti, ktoré sa týka porušenia ústavných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, v rozpore s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde absentuje uvedenie konkrétnych skutkových dôvodov, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu týchto ústavných práv sťažovateľa. Z tvrdení sťažovateľa a pripojených listín vyplýva len to, že jeho matka žalobu podala v máji 2021 a po pojednávaní v septembri 2024 bolo v júni 2025 rozhodnuté o tom, že s ním okresný súd bude ďalej konať ako so žalobcom. Celkom absentuje skutkový opis postupu okresného súdu po podaní žaloby až do úmrtia matky sťažovateľa. Tento nedostatok je zrejmým následkom toho, že doplnenie ústavnej sťažnosti bolo podané bez zastúpenia advokátom. Sťažovateľovi však nič nebráni v tom, aby Centrum právnej pomoci požiadal o ustanovenie advokáta na podanie ústavnej sťažnosti a znova podal ústavnú sťažnosť pre porušenie svojich ústavných práv v dôsledku prietahov v postupe okresného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu